

# Hoefprobleem ROTSTRAAL, WAT NU?

Prof. dr. Marianne Sloet (specialist Inwendige Ziekten Paard) en dr. Wim Back (specialist Chirurgie & Orthopedie Paard) zijn werkzaam bij de Universiteitskliniek voor Paarden in Utrecht.

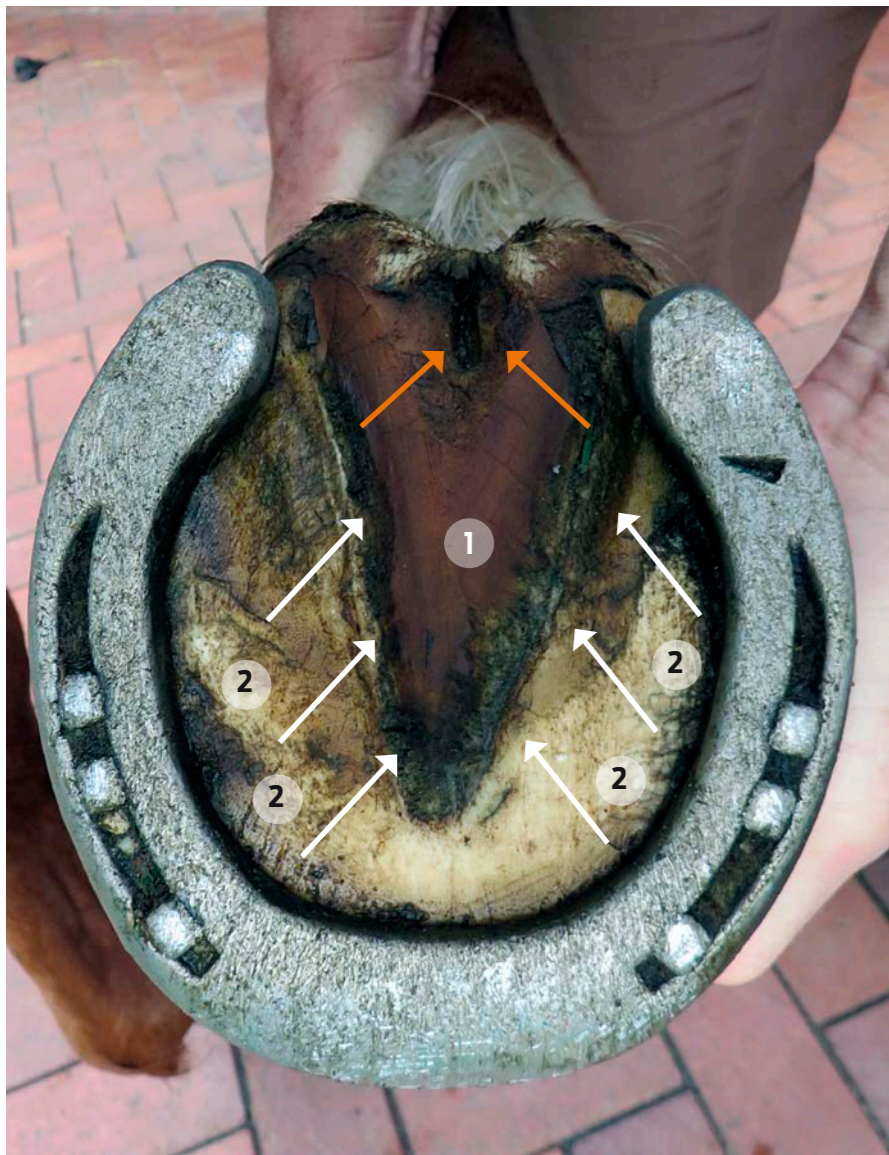
[www.diergeneeskunde.nl](http://www.diergeneeskunde.nl)



Een diepe middelste straalgroeve geeft een grotere kans op rotstraal dan een ondiepe straalgroeve.

Rotstraal is de naam voor een ontsteking van het hoom van de stralen, het hoom aan de onder-achterzijde van de hoof. Wat is rotstraal precies en hoe kun je het voorkomen?

TEKST MARIANNE SLOET EN WIM BACK FOTO'S MARIANNE SLOET



De hoof van onderaf gezien. De 1 staat op de straal, de 2 geeft de zool aan. De witte pijlen wijzen de beide zijdelingse straalgroeven aan. De rode pijlen wijzen de middelste straalgroeve aan. Die is bij dit paard ondiep, waardoor er minder kans is op rotstraal.

**R**otstraal is in Nederland een van de meest voorkomende hoefaandoeningen. Uit recent onderzoek, uitgevoerd in een samenwerkingsverband tussen de Nederlandse Vereniging van Hoefsmeden (NVvH), de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) en de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht, blijkt dat ongeveer 45% van de Nederlandse paarden bij reguliere verzorging in meer of mindere mate last heeft van dit probleem.

### HOE ZIT EEN HOEF IN ELKAAR?

De hoof is de uitgegroeide nagel van de middelste vinger of teen. Het hoorn van de hoof groeit voor een groot deel uit de kroonrand (de buitenste laag) en voor een klein deel vanuit de lederhuid die rond het derde vinger- of teenkootje ligt (de binnenste laag). Het hoorn aan de onderzijde van de hoof

## Bij paarden met aanleg voor rotstraal valt het niet altijd mee om de voeten op orde te houden

groeit uit de lederhuid van de zool. Waar het wandhoorn aansluit op het zoolhoorn, ligt de witte lijn. De hoof wordt verdeeld in de toon, de wand, de verzenen en de zool. De straal is het achter-middendeel van de zool. In het middelste deel van de straal ligt het straalkussen met aan beide zijden de zijdelingse straalgroeven en in het midden de middelste straalgroeve.

### WAAR EN WAARDOOR ONTSTAAT DE AANDOENING?

Rotstraal is een aantasting van het hoorn van de stralen. Rotstraal begint meestal in de middelste straalgroeve omdat die het nauwste is en daar de geurklieren liggen. Het hoorn raakt daar dan vervallen, de geurklieren ontstoken en dan ontstaat een vieze brij die hevig stinkt. Rotstraal komt vaker voor aan de achterbenen dan aan de voorbenen. Hiervoor zijn diverse oorzaken aan te wijzen. De achtervoeten zijn vaak wat nauwer waardoor de straalgroeven minder goed 'schoongehouden' worden door het door deze groeve schurende zand tijdens de beweging, de achtervoeten staan soms meer in de mest (nu minder dan vroeger omdat de meeste

## WAAR BESTAAT DE BEHANDELING VAN ROTSTRAAL UIT?

- 1** Laat voor het voorkomen en behandelen van rotstraal de hoefsmid **iedere zes tot acht weken de hoeven bekappen**. Hij verwijdert (zonder 'bloed te maken') het losse, afwijkende hoorn, waarna de straalgroeven weer mooi open liggen.
- 2** **Boen direct na het bekappen de voeten** en vooral de straal(groeven) schoon met een desinfecterende zeep. Soms moet je ook de middelste straalgroeve flossen met een stukje verbandgaas.
- 3** **Droog daarna de voet heel goed af** en behandel die zo nodig met een indrogende spray.
- 4** **Houd de voeten goed droog en krab ze dagelijks uit**. Een paard met (aanleg voor) rotstraal moet in een schone box staan en het liefst op houtkrullen voor het beter indrogen. Schone houtkrullen lijken de voeten beter (uit) te drogen dan stro, maar schoon stro is natuurlijk beter dan vieze krullen.
- 5** **Geef het paard zo veel mogelijk beweging**. De bodem speelt een belangrijke rol. Urenlang in een modderige wei lopen doet de rotstraal geen goed, ondanks de voordelen van de beweging.
- 6** **Krab dagelijks de voeten uit**.
- 7** Daarnaast kan het nodig zijn de **straalgroeven nog een keer te behandelen** zoals boven is aangegeven.



Bij deze voet sneed de hoefsmid beginnende hoefkanker weg.

paarden in boxen staan en niet in stands) en soms lukt het door het onwillige karakter van het paard minder goed om de achtervoeten regelmatig uit te krabben.

### WELKE ANDERE FACTOREN SPELEN EEN ROL?

Bij het ontstaan van rotstraal spelen naast de aanleg van het paard andere factoren een rol, zoals hygiëne (reinheid van de box), onvoldoende verzorging van de voeten (niet vaak genoeg uitkrabben en niet vaak genoeg bekappen), onvoldoende beweging (beweging geeft goede doorbloeding van het straalhoorn en zelfreiniging van de straalgroeven) en veelvuldig in de nattigheid staan (in een natte wei of paddock).

### HOE KUN JE ROTSTRAAL VOORKOMEN?

Bij paarden die op stal staan moeten de voeten rondom iedere dag worden uitgekraabd en afwijkende hoorn (zacht en stinkend) moet direct worden opgemerkt. Wanneer je paard pijnlijk reageert bij het uitkrabben van de voeten, is overleg met de hoefsmid of dierenarts noodzakelijk. Bij rotstraal geldt hoe eerder het probleem wordt aangepakt, hoe sneller het kan worden opgelost. Toch valt het bij paarden met een duidelijke aanleg voor rotstraal nog niet altijd mee de voeten goed op orde te houden. Dat kost veel werk, veel tijd en veel inzet van eigenaar, hoefsmid en dierenarts. U

### HOEF-KANKER

Hoefkanker is een zeldzame hoorn-aantasting die in het begin op rotstraal kan lijken, maar veel ernstiger is. Raadpleeg daarom bij twijfel de hoefsmid of de dierenarts. Bij hoefkanker is sprake van groei van afwijkend hoorn van binnenuit. Bij uitgebreide aantasting kunnen paarden kreupel worden. De behandeling, waarbij dierenarts en hoefsmid intensief samenwerken, is nogal eens langdurig en kostbaar.